

27.4.2026

Liikenne- ja viestintäministeriö
kirjaamo.lvm@gov.fi

Viitetieto: Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi alusturvallisuuden valvonnasta ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta sekä esitykseen liittyvästä valtioneuvoston asetuksesta 2.3.2026 (VN/2657/2025).

Tietosuojavaltuutetun lausunto

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi alusturvallisuuden valvonnasta ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta sekä esitykseen liittyvästä valtioneuvoston asetuksesta. Ehdotetussa laissa säädettäisiin muun muassa Suomen lipun alla purjehtivien alusten lippuvaltiotarkastuksista, ulkomaisten alusten satamavaltiotarkastuksista, ja muista alusturvallisuustarkastuksista.

Esitysluonnoksessa säädetään valvontaviranomaisen (Liikenne- ja viestintävirasto Traficom) oikeudesta saada ja luovuttaa tietoja laissa säädettyjen tarkastus- ja valvontatehtävien noudattamiseksi. Ehdotetun lain 76 §:ssä säädettäisiin valvontaviranomaisen oikeudesta saada salassäätöasetusten estämättä tämän lain mukaisten tehtävien suorittamiseksi välttämättömät tiedot laissa yksilöidyiltä tahoilta (laivanisäntä, edustaja, omistaja, aluksen päällikkö, luotsausyhtiö, alusliikennepalvelun tarjoaja, lastinkäsittelypalveluja satamassa suorittava ja muu, jota lain velvoitteet koskevat). Pykälän 2 momentissa säädettäisiin lisäksi valvontaviranomaisen oikeudesta luovuttaa alusturvallisuuden valvontaan liittyviä tietoja toiselle viranomaiselle tai muulle laissa säädettyä tehtävää hoitavalle, jos tiedot ovat välttämättömiä vastaanottajan laissa säädettyjen tehtävien tai velvoitteiden hoitamiseksi.

Esityksen perusteluissa todetaan, että sääntelyssä on pyritty ottamaan huomioon perustuslakivaliokunnan ratkaisukäytännössä asetetut vaatimukset viranomaisten tietojensaannin ja -luovutuksen tarkkarajaisuudelle, tarpeellisuudelle ja välttämättömyydelle. Kuten esityksessäkin tuodaan ilmi, on perustuslakivaliokunta lausuntokäytännössään kiinnittänyt erityistä huomiota siihen, että arkaluonteisten tietojen käsittely on syytä rajata täsmällisillä ja tarkkarajaisilla säännöksillä vain välttämättömään. Perustelujen mukaan ehdotettu sääntely rajaa henkilötietojen käsittelyn välttämättömyyskriteerillä alusturvallisuuden valvonnan tehtäviin. Tietosuojavaltuutettu kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että ehdotetun lain 76 §:n 2 momentissa säädettyjä tietojen vastaanottajatahoja ei ole yksilöity, vaan tietojen vastaanottajia voisivat olla mitkä tahansa toiset viranomaiset tai muut laissa säädettyä tehtävää hoitavat tahot. Jatkovalmistelussa tietojen vastaanottajapiiriä olisi nähdäkseen tarpeellista täsmentää.

Esitysluonnoksen perustelujen mukaan ehdotettu laki ei pyri kokoamaan arkaluonteisia tietoja koskevia rekistereitä, mutta tarkastuskertomukset

(23 §) ja ilmoitusmenettely (73–75 §) voivat käytännössä sisältää henkilötietoja, mukaan lukien mahdollisesti erityisiä henkilötietoryhmiä tai valtiotäntöisesti arkaluonteisia tietoja (esim. sosiaalisiin olosuhteisiin liittyvät havainnot). Henkilötietojen suojaan kohdistuvien vaikutusten arvioimiseksi perusteluissa olisi hyvä tehdä vielä tarkempaa selkoa siitä, minkä tyyppisiä henkilötietoja viranomaisten on tavanomaisesti välttämättä saada ja luovuttaa ja missä laajuudessa. Jos kyseeseen tulevat yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut erityiset henkilötietoryhmät, valmistelussa on otettava huomioon yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 2 kohdan edellytykset käsitellä erityisiä henkilötietoja.

Henkilötietojen käsittelyn oikeusperusteen osalta luonnoksen perusteluissa on todettu, että säädetty henkilötietojen käsittely perustuisi viranomaisen lakisääteiseen veloitteeseen (tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohta). Jatkovalmistelussa olisi hyvä kiinnittää huomiota siihen, että viranomaisen toiminnassa henkilötietojen käsittely voi perustua myös tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohtaan (yleinen etu, julkisen vallan käyttö).

Allekirjoitus

Anu Talus
Tietosuojavaltuutettu

Meeri Blomberg
Ylitarkastaja

Yhteystiedot

Tietosuojavaltuutetun toimisto
Sähköposti: tietosuoja@om.fi
Postiosoite: PL 800, 00531 Helsinki
Puhelinvaihe: 029 566 6700
Verkkosivut: tietosuoja.fi